

2021/2251(INI)

26.4.2022

ATZINUMS

Sniegusi Kultūras un izglītības komiteja

Budžeta komitejai un Ekonomikas un monetārajai komitejai

par Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanas ziņojumu
(2021/2251(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Niklas Nienäß*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Kultūras un izglītības komiteja aicina par jautājumu atbildīgās komitejas — Budžeta komiteju un Ekonomikas un monetāro komiteju — rezolūcijas priekšlikumā, ko tās pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atgādina, ka kultūrai un izglītībai kā mūsu demokrātijas, vērtību, sabiedrības un ekonomikas pamatam ir jāsaņem pienācīgs atbalsts no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM), arī attiecībā uz sociālajiem un darba apstākļiem un zaļo un digitālo pārkārtošanos uz klimatneitrālu nākotni; pauž nožēlu par to, ka šī vajadzība netika pienācīgi ņemta vērā ANM regulā;
2. atgādina par izglītības, kultūras, mediju un sporta būtisko nozīmi mūsu ikdienas dzīvē un to ieguldījumu mūsu sabiedrību kohēzijā, noturībā un iekļautībā un uzsver ANM nozīmi Covid-19 pandēmijas negatīvo seku mazināšanā;
3. atgādina, ka ES kultūras un radošās nozares Eiropas Savienībā nodrošina 4,4 % no IKP un aptuveni 8,7 miljonus darbvieta; uzsver, ka šīs nozares bija starp tām, kuras Covid-19 pandēmija skāra pirmās un vissmagāk, un tām ir nopietnas grūtības atgūties no tām uzliktajiem ierobežojumiem, jo īpaši ņemot vērā to, ka šīs nozares galvenokārt veido pašnodarbinātas personas un mikro un mazas organizācijas un uzņēmumi;
4. pauž nožēlu par to, ka ES vispārējos centienos pārvarēt Covid-19 pandēmiju lielā mērā ir atstātas novārtā kultūras un radošās nozares, un tādēļ uzsver, ka šīm nozarēm ir jāparedz līdzekļi un jāsniedz papildu atbalsts, izmantojot nacionālos atveseļošanas un noturības plānus (NRRP), kā arī ir vajadzīgas papildu darbības ES, valstu un vietējā līmenī, jo īpaši ņemot vērā visvairāk skartās jomas, cita starpā tiešraides pasākumus, izpildītājmākslu, izstādes, kultūras mantojuma objektus, muzejus un kinoteātrus;
5. uzsver, ka Parlaments un attiecīgās nozares ir vairākkārt mudinājušas dalībvalstis vismaz 2 % no katra NANM plāna budžeta atvēlēt kultūrai un 10 % — izglītībai; pauž nožēlu par to, ka lielākā daļa dalībvalstu nodrošina daudz mazāk līdzekļu, nekā prasīts; kritizē to, ka šīs prasības ir izpildītas tikai apkopotā līmenī un tikai ņemot vērā iniciatīvas, kas nav stingri saistītas ar kultūru; šajā sakarībā uzstāj, ka šīs nozares ir pienācīgi jāiekļauj NANP grozījumos;
6. pauž nožēlu par to, ka tikai 16 dalībvalstis savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos ir iekļāvušas kultūru un ka vairumā gadījumu investīcijas un reformas ir nepietiekamas; tādēļ šaubās, vai Komisijai vajadzēja apstiprināt šos plānus, ņemot vērā, ka tajos nav ņemtas vērā faktiskās atveseļošanas un noturības vajadzības dalībvalstīs; pauž bažas par to, ka neviendabīgu publisko ieguldījumu dēļ kultūras un radošo nozaru atveseļošanās var noritēt dažādā ātrumā, palielinot atšķirības ES kultūras ekosistēmā un apdraudot Eiropas kultūras daudzveidību; uzsver, ka ir vajadzīgi gan īstermiņa, gan ilgtermiņa pasākumi, lai uzlabotu visas kultūras ekosistēmas noturību, konkurētspēju un ilgtspēju, tostarp inovatīvu digitālo spēju izstrādi un izvēršanu, un saglabātu Eiropas kultūras mantojumu;

7. aicina dalībvalstis gaidāmajā Padomes kultūras darba plānā 2023.–2026. gadam stratēģiski iekļaut kultūras un radošo nozaru atveseļošanu un noturību, izveidojot pamatu, uz kura īstenot zināšanu apmaiņu un mācīšanos no līdzbiedriem starp valstu pārvaldes iestādēm;
8. iebilst pret Komisijas pieeju kopējo ANM kultūras jomas izdevumu aprēķinos iekļaut iniciatīvas, kas nav pilnībā saistītas ar kultūru, piemēram, tūrisma iniciatīvas un kultūras ēku energoefektivitātes iniciatīvas, kā rezultātā tiek iegūta neprecīza statistiskā informācija un līdz ar to maldinošs atspoguļojums Atveseļošanas un noturības rezultātu pārskata tīmekļa vietnē; tādēļ aicina atkārtoti izvērtēt, kas ir kultūras izdevumi, un ātri un pārredzami atkārtoti analizēt pieejamos datus, un šajā saistībā norāda, cik svarīgi ir precīzi pārskati, kas var kalpot par piemēru turpmākiem plāniem un stratēģijām; aicina Komisiju skaidri norādīt, kā dalībvalstis izmanto ANM, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas ietekmi uz jauniešiem, un īstenotu darbības, kas veicina medijpratību;
9. pauž stingru pārliecību, ka, lai ANM varētu pareizi un sekmīgi īstenot visā Eiropas Savienībā, īpaša uzmanība būtu jāpievērš mikro un mazajām organizācijām un uzņēmumiem, pašnodarbinātām personām un vietējām iniciatīvām, tostarp lauku un attālos reģionos, izmantojot īpašus atklātus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus visās dalībvalstīs; prasa dalībvalstīm un Komisijai koncentrēties uz plānoto ieguldījumu un reformu ilgtspēju un sociālekonomisko un vidisko ietekmi, nodrošinot, ka pasākumi koncentrējas uz faktiskajām vajadzībām;
10. uzsver, ka ir vajadzīga holistiska un apņēmīga pieeja ar inovatīvām un ilgtspējīgām strukturālām reformām, kas vērstas uz kultūras un radošajām, izglītības, mediju, audiovizuālajām un sporta nozarēm vietējā, reģionālā un valsts līmenī; uzsver sociālā nodrošinājuma reformu nozīmi kultūras un radošajās nozarēs; pauž nožēlu par to, ka šādas reformas nav prioritāras un tiek plānotas tikai nedaudzās dalībvalstīs; uzsver, ka ANM īstenošanā būtu jānodrošina sociālā kohēzija un noturība, izmantojot strukturētus un iekļaujošus pasākumus, kas ir pieejami visiem, vērsti uz jauniešiem, sievietēm, vecāka gadagājuma cilvēkiem, cilvēkiem ar invaliditāti un *LGBTIQ+* personām un nevienu neatstāj novārtā;
11. aicina Komisiju izskatīt iespēju novirzīt neizmantotos ANM resursus ES programmām kultūras, izglītības, jaunatnes, sporta un mediju jomā un nodrošināt sinerģiju ar citiem ES, valstu un reģionālajiem fondiem un programmām; pauž nožēlu par to, ka tikai dažas dalībvalstis ir pieprasījušas aizdevumus savu NANP īstenošanai, un tādēļ mudina visas dalībvalstis izmantot pieejamos aizdevumus, lai atbalstītu kultūras un radošo nozari, mediju, izglītības un sporta nozari, kā arī jauniešus;
12. atgādina, ka ANM īstenošanas uzraudzība ir Komisijas kompetencē; tādēļ aicina to pārskatīt ziņošanas un novērtēšanas biežumu un grafiku, kā arī noteikt piemērotus rādītājus, lai nodrošinātu saistībā ar NANP īstenoto darbību maksimālo pārredzamību un efektivitāti; uzsver, ka ir svarīgi vākt, publicēt un regulāri atjaunināt skaidrus, atsaistītus un uzticamus datus par ANM resursu piešķiršanu reģionālā līmenī starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka pasākumi sasniedz visus dalībniekus, arī pašus mazākos;
13. pauž nožēlu par to, ka NANP sagatavošanas laikā nav notikusi būtiska apspriešanās ar

ieinteresētajām personām; aicina Komisiju iekļaut šā apspriežu procesa sīku novērtējumu pārskata ziņojumā par ANM īstenošanu, kas ir jāiesniedz Parlamentam un Padomei līdz 2022. gada 31. jūlijam;

14. mudina Komisiju un dalībvalstis garantēt, ka ANM plānu īstenošanā un uzraudzībā tiek pienācīgi un pastāvīgi iesaistītas visas attiecīgās ieinteresētās personas, jo īpaši sociālie partneri, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās un reģionālās iestādes; aicina Komisiju veicināt labas prakses apmaiņu, savstarpēju mācīšanos un spēju veidošanu tām valsts un reģionālajām struktūrām, kas ir atbildīgas par NANP īstenošanu; norāda, ka šāda sadarbība radīs taustāmus un ilgtspējīgus sociālus un ekonomiskus ieguvumus gan valstu, gan ES līmenī;
15. aicina Komisiju un dalībvalstis ievērot ANM regulu un NANP novērtēšanas un īstenošanas procesā vairāk iesaistīt Parlamentu un specializētās komitejas; šajā sakarībā aicina Komisiju detalizēti analizēt dalībvalstu ieguldījumu ANM sešos pīlāros un mudina Parlamenta darba grupu Atveseļošanas un noturības mehānisma rūpīgai pārbaudei veikt to datu rūpīgu novērtējumu, kas sniegti par dalībvalstu veiktajiem ieguldījumiem un reformām kultūras, mediju, izglītības, jaunatnes un sporta jomā;
16. uzsver Covid-19 pandēmijas destabilizējošo ietekmi uz jauniešiem, izglītību un sportu un pauž nožēlu par to, ka tiem trūkst pienācīga ANM finansējuma; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt jauniešu līdzdalību demokrātiskajos un lēmumu pieņemšanas procesos un pastiprināt centienus ieviest mērķtiecīgas darbības un ilgtermiņa pasākumus, jo īpaši attiecībā uz ilgtspējīgām strukturālām reformām un infrastruktūras uzlabojumiem, lai stiprinātu izglītības sistēmas noturību, uzlabotu vispārējo mācību vidi izglītības iestādēs, samazinātu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, novērstu nepilnības digitālās mācīšanās ieviešanā un uzlabotu izglītības speciālistu apmācību;
17. norāda, ka pandēmija ir negatīvi ietekmējusi cilvēku, īpaši jauniešu, garīgo veselību, un uzsver, ka ir vajadzīgi no ANM līdzekļiem atbalstīti pasākumi, kas palīdzētu uzlabot garīgo veselību, izmantojot integrētas psiholoģiskās konsultācijas un atbalsta pakalpojumus skolās un citviet;
18. atgādina, ka 2022. gads ir Eiropas Jaunatnes gads, kura mērķis ir pievērst uzmanību Eiropas jauniešiem un sniegt viņiem iespējas un atbalstu, jo īpaši ņemot vērā Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi; mudina dalībvalstis pastiprināt un saskaņot pasākumus NANP attiecīgajos pīlāros, lai ilgtermiņā papildinātu Eiropas Jaunatnes gadu;
19. uzsver, ka, lai nodrošinātu labākos rezultātus no izglītības un apmācības sistēmām, ir vajadzīgi lieli publiskie ieguldījumi; mudina dalībvalstis apmainīties ar praksi reģionālā, valsts un ES līmenī, lai izveidotu patiesu Eiropas izglītības telpu;
20. atzinīgi vērtē to, ka dažas dalībvalstis savos NANP ir iekļāvušas sportu, taču atkārtoti norāda, ka Komisijai ir jāsniedz sīkāki dati par pasākumiem, kas vērsti uz šo nozari;
21. uzsver, ka ANM atbalsts gan reformu, gan ieguldījumu ziņā būtu jāizmanto arī tam, lai uzlabotu darba apstākļus, apmācību, prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju kultūras un radošajās nozarēs, tostarp mūzikas, mediju un audiovizuālajā nozarē, lai izbeigtu nestabilu nodarbinātību, uzlabotu sociālā nodrošinājuma sistēmu pieejamību, kā arī novērstu un pavērstu pretējā virzienā darbvietu zudumu, nodrošinot šo nozaru vispārējo

noturību;

22. aicina dalībvalstis ņemt vērā autoru, izpildītāju, mākslinieku un citu kultūras radītāju īpašo nodarbinātības situāciju, tostarp šķēršļus, kas neļauj uzlabot viņu vispārējo stāvokli un darba apstākļus, piemēram, jautājumus, kas saistīti ar nodokļiem, autortiesību pārkāpumiem un vīzām; atgādina, cik svarīga ir māksliniecisko un radošo prasmju un kvalifikāciju savstarpēja atzīšana, lai veicinātu darba ņēmēju un kultūras un mākslas darbu pārrobežu mobilitāti; mudina dalībvalstis šajā sakarībā attiecīgi rīkoties, īstenojot NANP, un apmainīties ar paraugpraksi.

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	25.4.2022
Galīgais balsojums	+: 27 -: 0 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaf, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alexander Bernhuber, Elzbieta Kruk

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

27	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Iana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienäß, Diana Riba i Giner

0	-

3	0
ECR	Elzbieta Kruk, Andrey Slabakov
ID	Gianantonio Da Re

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas